

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM

GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	8

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ	9
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ	10
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	10
IV. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	11
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ	12
VI. SÖZLÜLÜK - YAZILIK İLKESİ	13
VII. ALENİLİK İLKESİ	13
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	19
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	20
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	21
B. Yer Bakımından Yetki	23
1. Genel Olarak	23
2. Özellikleri	23
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	24
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	27
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	28
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	28
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	29
C. Kişi Bakımından Yetki	31
1. Anlam ve Kapsamı	31
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	31
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	34
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I.	GENEL OLARAK	37
II.	CEZA DAVASI	37
III.	BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	38
	A. Genel Olarak	38
	B. Türleri.....	38
	1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	38
	2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	38
	3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	38
	C. Sonuçları	39
	1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	39
	2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	42
	3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	42

BEŞİNCİ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI
(= ŞARTLARI)

I.	GENEL OLARAK	45
II.	TÜRLERİ	45
	A. Dava Koşulları.....	45
	1. İzin	45
	2. İstem (= Talep)	46
	3. Karar	46
	4. Şikâyet.....	46
	5. Dava Süresi	52
	6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	53
	7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	53
	8. Yeni Kanıt Bulunması	53
	B. Yargılama Koşulları	53
	1. Sanığın Hazır Bulunması	53
	2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	57
	3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	57
	4. Bekletici Sorunun Çözümü	58
III.	CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	58
IV.	MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	59
	A. Soruşturma Evresi	59
	B. Kovuşturma Evresi.....	59

ALTINCI BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ
İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I.	CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	61
	A. Genel Olarak	61
	B. Türleri.....	62
	1. Yargıç İşlemleri	62
	2. Savcı İşlemleri.....	63
	3. Savunma İşlemleri	63
	C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	63
	1. Genel Olarak	63
	2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	64
II.	CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	65
	A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	65
	B. Eski Hale Getirme	66
	C. Adli Tatil	67

D. Tebligat	68
-------------------	----

İKİNCİ KISIM
**CEZA MUHALEMESİNİN
ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)**

BİRİNCİ BÖLÜM
MUHAEME MAKAMLARI

I. GENEL OLARAK	71
A. İtham Sistemi.....	71
B. Tahkik Sistemi	71
C. İşbirliği Sistemi	72
II. İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	72
A. Genel Olarak.....	72
B. Savcı	73
1. Genel Olarak.....	73
2. Savcının Hukuksal Durumu.....	75
C. Katılan (= Müdahil).....	79
1. Genel Olarak	79
2. Koşulları	79
3. Usul.....	81
4. Katılanın Hakları.....	82
5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	82
III. SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	83
A. Genel Olarak.....	83
B. Bireysel Savunma	83
1. Genel Olarak	83
2. Sanık	83
C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	88
1. Genel Olarak.....	88
2. Koşulları	89
3. Müdafîlik Sistemleri	90
4. Müdafî Sayısı	92
5. Müdafîin Yetkileri.....	92
6. Müdafîinin Ödevleri.....	94
7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	94
IV. YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	95
A. Yargıç.....	96
1. Genel Olarak.....	96
2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	96
3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	96
4. Zabıt Kâtibinin Reddi veya Çekinmesi	101
B. Mahkeme	101
1. Genel Olarak.....	101
2. Genel Ceza Mahkemeleri	102
3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	103
4. Anayasa Mahkemesi	103
5. Askeri Mahkemeler	105

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I. KOLLUK (= ZABITA).....	111
A. Genel Olarak.....	111
B. Görevleri	111
1. Suçları Araştırma.....	111
2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	112

	3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	112
	4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	113
II.	MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	113
	A. Genel Olarak	113
	B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	113
	C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	115

ÜÇÜNCÜ KISIM
**CEZA MUHAKEMESİNDE
İSPAT**

BİRİNCİ BÖLÜM
İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I.	GENEL OLARAK	119
II.	KANIT TÜRLERİ	120
	A. Beyan Kanıtları	120
	1. Şüpheli ve Sanık Beyanı.....	121
	2. Tanık Beyanı.....	122
	B. Belge Kanıtları.....	129
	1. Yazılı Belgeler.....	129
	2. Görüntü ve Ses Kayıtları	130
	C. Belirtiler.....	131

İKİNCİ BÖLÜM
**KANITLARA ULAŞMA VE
ONLARI İNCELEME**

I.	KANITLARIN TOPLANMASI	133
	A. Genel Olarak	133
	B. Zorla Getirme	133
	C. Gözlem Altına Alma	134
	D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	135
	1. Şüpheli veya Sanık	135
	2. Diğer Kişiler	135
	E. Moleküler Genetik İnceleme	136
	F. Fizik Kimliğin Tespiti	137
	G. Keşif	138
	H. Yer Gösterme	139
	I. Teşhis	140
	J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	140
	K. Otopsi	140
	L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	141
II.	KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	142
III.	KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	143
	A. Genel Olarak	143
	B. Bilirkişi Mütalaası	143
	1. Genel Olarak.....	143
	2. Bilirkişiyeye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	144
	3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi	144
	4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	145
	5. Bilirkişi Raporu.....	147
	6. Uzman Mütalaası	147
	7. Bilirkişinin Reddi	148

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KANIT YASAKLARI

I. GENEL OLARAK	149
II. TÜRLERİ	150
A. Kanıt Elde Etme Yasakları	150
B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	152
III. YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	153
IV. HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI.....	154
V. ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	154

DÖRDÜNCÜ KISIM
KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM
**YAKALAMA, DURDURMA VE
GÖZALTINA ALMA**

I. GENEL OLARAK	163
II. KOŞULLARI.....	163
A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi.....	163
B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	164
III. SONUÇLARI	165
IV. GÖZALTINA ALMA.....	168
A. Genel Olarak.....	168
B. Gözaltı Süreleri	169
C. Sonuçları	170
V. DURDURMA VE KİMLİK SORMA	172

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TUTUKLAMA

I. GENEL OLARAK	175
II. KOŞULLARI.....	175
A. Maddi Koşullar.....	176
B. Biçimsel Koşullar	179
III. TUTUKLAMA KARARI	183
IV. TUTUKLULUK SÜRELERİ.....	184
V. TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	186
VI. TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ.....	187
VII. TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	188
VIII. ADLİ KONTROL.....	188
A. Genel Olarak.....	188
B. Koşulları	188
C. Karar	189
D. İçeriği	189

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAMA

I. GENEL OLARAK	191
II. KOŞULLARI.....	192
III. ARAMA KARARI VEYA EMRİ.....	198
IV. ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER.....	198

V. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA	199
VI. ARAMANIN YAPILMASI	200
VII. ARAMANIN SONA ERMESİ	200

BEŞİNCİ BÖLÜM **ELKOYMA VE ALIKOYMA**

I. GENEL OLARAK	203
II. KOŞULLARI	203
III. ELKOYMA İŞLEMİ	205
IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ	205
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ	206
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI	206
VII. ÖZEL ELKOYMA	206
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	206
B. Postada Elkoyma	209
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	210
D. Şirket Yönetimine Kayıym Atanması	210
1. Genel Olarak	210
2. Koşulları	210
3. Sonuçları	211
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	211
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	212
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	212
H. Alıkoyma	213

ALTINCI BÖLÜM **İLETİŞİMİN DENETLENMESİ**

I. GENEL OLARAK	215
II. KOŞULLARI	216
III. USUL VE SONUÇLARI	218
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	219
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ	220
A. Kapsam	220
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası	220
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası	221
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	221
E. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	221

YEDİNCİ BÖLÜM **DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ**

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	223
A. Genel Olarak	223
B. Koşulları	223
C. Sonuçları	224
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	224
A. Genel Olarak	224
B. Koşulları	225
C. Sonuçları	226
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	227
A. Genel Olarak	227
B. Koşulları	228
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	229
IV. İNTERNET YAYINLARINA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ VE İÇERİĞİN YAYINDAN ÇIKARTILMASI TEDBİRİ	230
A. Genel Olarak	230

B. Koşulları	232
C. Sonuçları	233
D. Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle İçeriğin Yayından Çıkarılması ve İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	234
E. Özel Yaşamın Gizliliği Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi	235
F. Ulusal Güvenlik Ve Kamu Düzeninin Korunması, Suç İşlenmesinin Önlenmesi Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	235

SEKİZİNCİ BÖLÜM

**KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE
TAZMİNAT**

I. GENEL OLARAK	237
II. KOŞULLARI	237
III. USUL	240
IV. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI.....	240

BEŞİNCİ KISIM

**CEZA MUHAKEMESİNİN
EVRELERİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

SORUŞTURMA EVRESİ

I. GENEL OLARAK	245
II. SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI.....	247
A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi.....	247
1. İhbar (= Suç Duyurusu)	247
2. Şikâyet	248
3. Doğrudan Öğrenme.....	248
B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	248
C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	250
III. SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	251
A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	251
1. Genel Olarak.....	251
2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı).....	253
3. Sonuçları	254
4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	254
B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenleme Kararı	257
1. İddianame	257
2. Takdir Yetkisi.....	261
3. İddianamenin İadesi.....	262
4. Ek İddianame.....	269
C. Kamu Davasının Ertelenmesi	270
1. Genel Olarak.....	270
2. Koşulları	271
3. Sonuçları	271
D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	272
E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	272

İKİNCİ BÖLÜM

KOVUŞTURMA EVRESİ

I. DURUŞMA HAZIRLIĞI	273
II. DURUŞMA	275
A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	275
1. Genel Olarak	275

2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	275
3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	276
B. Duruşmanın Başlaması.....	277
C. Duruşma Tutanağı	280
D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	281
1. Genel Olarak	281
2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	281
E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	282
1. Genel Olarak.....	282
2. Duruşmada Suç İşlenmesi	283
F. Doğrudan Soru Yöneltilme	283
G. Ek Savunma Hakkı	284
III. SON KARAR	285
A. Genel Olarak	285
B. Hüküm	286
1. Genel Olarak.....	286
2. Türleri.....	286
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	290
D. Hükümün Açıklanması	291
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	293
1. Genel Olarak.....	293
2. Koşulları	294
3. Yargılama.....	301
4. Sonuçları	302
5. Yasa Yolu.....	304

ALTINCI KISIM YASA YOLLARI

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK.....	309
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	309
A. Genel Olarak	309
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	310
C. Avukatın Başvurma Hakkı	310
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	310
E. Katılanın Başvurma Hakkı	311
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	311
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ	311
A. Süre	311
B. Başvuru Usulü.....	312
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi.....	313
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	313
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	313
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	314

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ.....	315
A. Genel Olarak	315
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	315
C. İtiraz Süresi	317
D. Usul	317
E. Etkisi	319
II. İSTİNAF.....	319

A. Genel Olarak	319
B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	320
C. İstinaf Nedeni	320
D. İstinaf Süresi	320
E. Usul	321
1. Genel Olarak	321
2. İstinaf İsteminin İncelenmesi	321
3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	322
4. Ön İnceleme Aşaması	322
5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	323
F. Etkisi	324
III. TEMYİZ	324
A. Genel Olarak	324
B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar	324
C. Temyiz Nedenleri	325
1. Mutlak Temyiz Nedenleri	326
2. Nispi Temyiz Nedenleri	326
D. Temyiz Süresi	327
E. Usul	327
1. Başvuru	327
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	327
3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında İncelenmesi	328
4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi	328
5. Karar	329
F. Etkisi	332

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I. YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI	333
II. YASA YARARINA BOZMA	334
III. YARGILAMANIN YENİLENMESİ	337
A. Genel Olarak	337
B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri	338
1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	338
2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	338
C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi	339
D. Usul	339
1. Başvuru	339
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	340
3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler	340
4. Karar	340

YEDİNCİ KISIM

MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	345
II. ÖZEL DURUMLAR	346

SEKİZİNCİ KISIM
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
**KİŞİLER HAKKINDA
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ**

I.	KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME.....	349
	A. Genel Olarak	349
	B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	351
	C. İzin Usulü	352
	1. Genel Olarak.....	352
	2. Ön inceleme.....	353
	3. Karar	353
	4. İtiraz	354
	5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	354
	6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	355
II.	ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	355

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I.	ÖZEL YETKİLİ MAHKEMELERDE MUHAKEME	357
	A. Genel Olarak	357
II.	UZLAŞMA MUHAKEMESİ	359
	A. Genel Olarak	359
	B. Koşulları	359
	C. Usul	361
	1. Uzlaşma Teklifi.....	361
	2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	362
	3. Uzlaşma Görüşmeleri	362
	D. Sonuçları	363
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ	364
	A. Genel Olarak	364
	B. Muhakeme Usulü.....	364
	C. Geri Alma (= İade) Davası	366

EK: YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE

TEMYİZ YOLU.....		369
I.	GENEL OLARAK	369
II.	TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	369
III.	TEMYİZ NEDENİ	370
IV.	TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	371
V.	YARGITAY AŞAMASI.....	372
	A. Genel Olarak	372
	B. Karar	373
	1. Ret	373
	2. Bozma	373
	3. İslah	373
VI.	DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ	374